

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2015. május végi helyzetéről*

2015. június

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének 2015. május végi halmozott hiánya 511,1 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 588,5 milliárd forintos deficittel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 47,0 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 30,4 milliárd forintos szufficittel zártak. 2014. május végén az államháztartás központi alrendszerének deficitje 681,7 milliárd forint volt.

Az államháztartás központi alrendszerének 2015. május havi többlete 98,7 milliárd forintot tett ki. A 2014. év ötödik hónapjában az államháztartás központi alrendszerének szufficitje 269,4 milliárd forint volt. A két év azonos hónapja közti különbség elsősorban az uniós források eltérő alakulásából fakad. A fejezeti kezelésű előirányzatok uniós bevételei közel 70 milliárd forinttal maradtak el az előző évi május havi bevételektől, mely az évenként változó elszámolások különbségéből ered. A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásai viszont mintegy 140 milliárd forinttal haladták meg az előző évi kiadásokat a felfutó kifizetéseknek köszönhetően.

A tavalyi és az idei május végi egyenlegek eltérő alakulásában egyrészt a gazdaság folyamatos növekedése miatti idei magasabb adóbevételek (általános forgalmi adó, jövedéki adó, személyi jövedelemadó, szociális hozzájárulási adó és járulékok, illetékbecfizetések), másrészt a kedvezőbb kamategyenleg játszott szerepet. A nagyobb bevételek a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedéseknek, valamint az adófizetési morál javítása érdekében hozott intézkedések (pl. online pénztárgépek bekötése) sikerének köszönhetőek.

A 2015. évben is - hasonlóan az elmúlt évekhez - a kiadások és bevételek teljesülésének időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása nem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladják a bevételeket. Az uniós módszertan szerinti 2015. évi hiánycél nem változik, az továbbra is a GDP 2,4%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés május végi halmozott bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 53 milliárd forinttal nagyobb összegben alakultak, melynek hátterében elsősorban a magasabb adóbevételek állnak. Emellett nagyobb összegben teljesültek az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések és az egyéb uniós bevételek is.

A központi költségvetés május végi halmozott kiadásai mintegy 176 milliárd forinttal teljesültek alacsonyabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában. A két év összehasonlítását befolyásolta az a tény is, hogy tavaly május végéig került sor a helyi önkormányzatok adósságkonszolidációja keretében 68,6 milliárd forint törlesztési célú támogatás kifizetésére. Mindezen felül elmaradtak az előző évitől a költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai (az uniós kiadások kivételével), a helyi önkormányzatok támogatása, a lakásépítési támogatások, a társadalmi önszerveződések támogatása, valamint az egyéb kiadások is.

Kamategyenleg

A kamatkiadások 2015. I-V. hónapban 445,4 milliárd forintot tettek ki, 49,2 milliárd forinttal kevesebbet, mint az előző év megfelelő időszakában, a kamatbevételek pedig

141,1 milliárd forintos szintet értek el, 59,4 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (304,3 milliárd forint) így összességében 108,6 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2015. május végi 47,0 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 9,1 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 37,9 milliárd forintos többletéből tevődik össze. A 2014. év I-V. hónapjában az alapok együttes többlete ennél magasabb, 109,3 milliárd forint volt. A különbség elsősorban a bevételi oldalon jelentkezett, az alapok összes bevétele 39,4 milliárd forinttal alakult alacsonyabban az előző év azonos időszakához képest. Az elmaradás alapvetően a szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevétel növekedése következtében az előző év azonos időszakához képest jelentősen lecsökkent központi költségvetési támogatás (Egészségbiztosítási Alap) következménye. A kiadási oldalon viszont 1,1%-os növekedés következett be az egy évvel korábbi teljesítéshez képest. A kiadásokon belül a nyugdíjkiadások 23,4 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakának kiadásait, amely a 2015. január 1-jétől megvalósult nyugdíjemeléssel függ össze. Növekedtek továbbá a gyógyító-megelőző ellátásokra és a gyógyszer-támogatásra fordított összegek is.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi 30,4 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest kedvezőbb lett. Az alapok összes bevételei 14,7 milliárd forinttal, kiadásai pedig 10,6 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A bevételek közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányadából származó bevételei lettek magasabbak. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző év azonos időszakához képest.

Az államháztartás központi alrendszerének május végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	2014. évi előzetes tény (1)	2014. I-V. hó tény (2)	előzetes tény=100 (2/1)	2015. évi törvényi előirányzat (1)	2015. I-V. hó tény (2)	előirányzat= 100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-837,1	-817,3	97,6	-826,5	-588,5	71,2
bevétel:	11 800,9	4 127,7	35,0	10 890,7	4 180,2	38,4
kiadás:	12 638,0	4 945,0	39,1	11 717,2	4 768,7	40,7
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	5,7	26,3	-	-50,9	30,4	-
bevétel:	471,9	190,3	40,3	486,7	205,0	42,1
kiadás:	466,2	164,0	35,2	537,6	174,6	32,5
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	5,7	109,3	-	0,0	47,0	-
bevétel:	5 031,6	2 106,8	41,9	4 935,4	2 067,4	41,9
kiadás:	5 025,9	1 997,5	39,7	4 935,4	2 020,4	40,9
EGYENLEG ÖSSZESEN	-825,7	-681,7	82,6	-877,4	-511,1	58,3
bevétel:	17 304,4	6 424,8	37,1	16 312,8	6 452,6	39,6
kiadás:	18 130,1	7 106,5	39,2	17 190,2	6 963,7	40,5

I.

A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első öt hónapjában 146,9 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékétől 6,0 milliárd forinttal (3,9%-kal) maradt el. A befizetések 2,7%-kal alacsonyabban, míg a kiutalások 10,5%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A befizetések elmaradását a tavalyi évben egyszeri alkalommal fizetendő hitelintézeti hozzájárulás 7,4 milliárd forintos összege okozta. E tétel figyelmen kívül hagyásával a 2015. év első öt hónapjának befizetései 1,4 milliárd forinttal meghaladják az előző év azonos időszakában keletkezett befizetéseket.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben május végéig 4,8 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 0,7 milliárd forinttal haladta meg a 2014. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** május végéig 15,3 milliárd forint bevétel teljesült, amely közel megegyezik az előző év azonos időszakának összegével.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első öt hónapjában a központi költségvetésben 19,0 milliárd forint bevétel keletkezett, amely teljesítés

14,3 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának bevételénél. A növekedés háttérében törvényváltozás hatása (adóelőleg-fizetési kötelezettség előírása) áll.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-V. hónapjában 21,7 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 10,7%-kal maradt el a 2014. év azonos időszakának értékétől, melynek háttérében az eva hatálya alá tartozó adózók számának csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 9,8 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első öt hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékét 2,4 milliárd forinttal haladta meg, mely a befizetések növekedésének és a kiutalások csökkenésének következménye.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-V. havi adatok alapján 1,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely közel megegyezik az előző év azonos időszakának összegével.

Bányajáradék címén május végéig 16,7 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2014. évi adatokhoz képest 12,0 milliárd forinttal volt alacsonyabb a befizetés, melynek háttérében a Brent kőolaj árának jelentős csökkenése áll.

A **játékadóból** az év első öt hónapjában 15,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek, amely 1,8 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron május végéig 8,4 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 11,5 milliárd forint összegtől 3,1 milliárd forinttal maradt el. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** május végéig összesen 155,4 milliárd forint bevétel teljesült, amely 30,1 milliárd forinttal haladta meg a tavalyi év azonos időszakát. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a kordvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek, a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakkól, valamint a különféle bírságokból származó bevételek is. Ezen belül a legnagyobb tételt az elektronikus útdíj 55,4 milliárd forintot kitevő összege képviseli. A tavalyi évhez viszonyított többlet legnagyobb részét az magyarázza, hogy 2015 januárjától az egyéb központosított bevételek mérlegsoron jelenik meg az időalapú útdíjból származó befizetés is.

A **pénzügyi szervezetek** 2010-ben bevezetett **különadója** soron május végéig a központi költségvetésnek 37,1 milliárd forint bevétele származott, amely 0,1 milliárd forinttal magasabb a 2014. év azonos időszakának bevételénél.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyres ágazatokat terhelő különadóból** 2015. I-V. hónapjában 321,1 millió forint bevétel származott. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még jelentkezett bevétel.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron május végéig 21,8 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 16,7 milliárd forintos összeget 5,1 milliárd forintra haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a bázishoz képest több mint 24 ezer fővel emelkedett a kisadózók tételes adóját választó adóalanyok száma.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első öt hónapjában 5,2 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakától 0,9 milliárd forintra maradt el. Az elmaradás hátterében az adózók számának csökkenése áll. 2015. január 1-jétől megszűnt a kisvállalati adózók havi előlegfizetési kötelezettsége, az adónem hatálya alá tartozó cégeknek egységesen negyedévente kell előlegkötelezettséget teljesíteniük.

A **közműadó** mérlegsoron május végéig 27,1 milliárd forint bevétel teljesült, ez a tavalyi összeget 1,3 milliárd forintra haladta meg.

A **reklámadó** mérlegsoron május végéig 1,1 milliárd forint bevétel teljesült. Ez az adónem 2014. augusztus 15-től hatályos, az első befizetési kötelezettség 2014 augusztusában keletkezett.

2. 2015. január-május hónapban a költségvetésnek 2190,2 milliárd forint bruttó **általános forgalmi adó** bevétele keletkezett, mely a 2014. évi bázisértéket (2039,9 milliárd forint) 150,3 milliárd forintra (7,4%-kal) múlta felül. Ezen belül az önadózói (belföldi) befizetések összege 2048,7 milliárd forintot tett ki, mely a bázisértéket (1906,7 milliárd forint) 142,0 milliárd forintra (7,4%-kal) haladta meg. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a feldolgozóiparhoz, valamint a kereskedelemhez köthető.

A korábbi, vámhatóság által beszedett bevételek utáni befizetések (összesen 141,5 milliárd forint, melyből 94,2 milliárd forint az import utáni, mintegy 47,3 milliárd forint pedig a dohánytermékek utáni áfabefizetés) a bázishoz képest 8,3 milliárd forintra (6,2%-kal) nőttek. A magasabb teljesülést a dohánytermékek utáni áfabefizetések 1,7 milliárd forintos (3,7%-os) és az importtermékek utáni befizetések 6,6 milliárd forintos (7,5%-os) növekedése eredményezte.

A kiutalások 961,7 milliárd forintos összege 66,3 milliárd forintra (7,4%-kal) növekedett a bázishoz (895,4 milliárd forint) képest. Ennek hátterében elsősorban a befizetések emelkedése áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

Mindezek alapján május végéig 1228,5 milliárd forint nettó általános forgalmi adó bevétel keletkezett, ami az egy évvel korábbi összeget (1144,6 milliárd forint) 7,3%-kal haladta meg.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első öt hónapjában 363,3 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi összegnél 25,9 milliárd forintra, 7,7%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 211,3 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 22,7 milliárd forintra magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések növekedését a gázolaj-, valamint a benzinforgalom bázisához mért emelkedése magyarázza. A dohánygyártmányok jövedéki adója (118,0 milliárd forint) 3,5 milliárd forintra volt magasabb a

tavalyi év bevételénél. A magasabb teljesülés háttérében a kedvezőbb dohánytermékek utáni adójegy-elviteli adatok állnak. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 34,0 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely minimálisan kevesebb a bázisidőszaki összegnél.

A **regisztrációs adóból** az év első öt hónapjában 8,4 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 112%-a a tavalyi év azonos időszaka teljesítésének. A növekedés háttérében a gépjármű forgalomba helyezések növekedése áll.

A **távközlési adóból** május végéig 22,8 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely bevétel 0,3 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi összegtől.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első öt hónapjában 92,9 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakától 27,3 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a Kincstár befizetéseinek csökkenése áll, melyet részben kompenzált a pénzforgalmi szolgáltatók magasabb befizetése.

A **biztosítási adóból** május végéig 13,6 milliárd forint bevétel keletkezett, mely 0,5 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi összeget.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-V. hónapjában 706,5 milliárd forint volt, amely a 748,4 milliárd forintos bruttó befizetés és a 41,9 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 33,5 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 40,6 milliárd forinttal, míg a kiutalások 7,1 milliárd forinttal nőttek. A befizetések emelkedésének háttérében elsősorban a versenyszektor bérfeláramlásának növekedése áll.

Az **illetékbecfizetések** – a 2014. év első öthavi bevételéhez viszonyítva 10,9%-kal, 5,3 milliárd forinttal magasabb – összege 53,9 milliárd forintot tett ki. A nagyobb teljesülés háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított magasabb összegű befizetések állnak.

A **gépjárműadóból** május végéig 21,8 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának 2013. évi változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át átutalják a központi költségvetésbe.

4. 2015 első öt hónapjában **a központi költségvetési szervek bevételei** összesen 610,8 milliárd forintot tettek ki, mely 2,4%-kal alacsonyabb a 2014. január-májusi havi bevételénél (626,1 milliárd forint). Az intézmények érintett időszaki bevételei közül az alábbi tételek emelhetők ki: 379,6 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, 40,6 milliárd forintot az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások, 46,4 milliárd forintot a közhatalmi, 102,8 milliárd forintot a működési bevételek tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.

5. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** 2015. január-május hónapban 34,2 milliárd forint volt, ami 5,8 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához képest (2014-ben 40,0 milliárd forint).
6. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei** között az **EU támogatás** a 2015. év első öt hónapjában 302,7 milliárd forint volt, amely 149,6 milliárd forinttal maradt el a 2014. év azonos időszakának teljesülésétől. A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (a továbbiakban: NSRK) operatív programjainál 212,7 milliárd forint bevétel keletkezett. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program sorain a 2015. év első öt hónapjában 82,6 milliárd forint összegben teljesült bevétel.
7. **A központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege 2015. január-május hónapban 7,0 milliárd forint volt, amely 1,6 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakának befizetéseivel képest (2014-ben 8,6 milliárd forint). Az első öt hónapban 6,6 milliárd forintot tett ki a költségvetési törvény 9. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség teljesítése. A fennmaradó összeg a 2015. évi költségvetési törvény 9. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggésben a szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése.
8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap az I-V. hónapban 2,5 milliárd forintot teljesített.
9. **A helyi önkormányzatok befizetései** címen 2015. május végéig a teljesítés 8,5 milliárd forint volt, ami 3,0 milliárd forinttal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában. Ez a sor tartalmazza a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit, valamint ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akcióval összefüggő befizetéseket, továbbá a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** első öthavi összege 19,6 milliárd forint volt, amelynek közel 63%-át (12,3 milliárd forint) az értékesítési bevételek adták. Ezen belül a legnagyobb összeg az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítési bevétele volt (9,5 milliárd forint), a további összegek ingatlanértékesítésből származnak. A hasznosítási bevételek meghatározó tételét a 3,9 milliárd forintos koncessziós befizetések jelentették. A 2015. első öthavi bevétel 3,2 milliárd forinttal magasabb a tavalyinál, a többlet az ingatlanértékesítésekre vezethető vissza.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2015. I-V. hónapjában 141,1 milliárd forintot tettek ki. A forintban fennálló követelések 141,1 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla (KESZ) után 5,5 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló

követelések után nem származott bevétel 2015. I-V. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb (59,4 milliárd forinttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 60,6 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele pedig 1,2 milliárd forinttal alacsonyabb lett a tavalyinál.

12. Az **egyéb bevételek** összege május végéig 13,2 milliárd forintot tett ki, mely meghaladta az éves előirányzatot. A túteljesülés fő oka, hogy az előző évi – elsősorban kötelezettségvállalással nem terhelt – maradványok átcsoportosításának [1033/2015. (I. 30.) Korm. határozat] technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása címen 6,1 milliárd forint került elszámolásra az egyéb bevételek között.
13. Az **egyéb uniós bevételeken** belül a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 5,7 milliárd forint realizálódott, az uniós támogatások utólagos megtérüléseként 15,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe 2015. május végéig.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 144,6 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 6,5%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés döntően a helyközi személyszállítási közszolgáltatások korábbi költségtérítési elszámolásához kötődő, valamint az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítéséhez kapcsolódó magasabb mértékű kifizetésekre vezethető vissza. Az érintett költségtérítési előirányzatok nagyobb mértékű időszakos folyósítása azzal magyarázható, hogy az elmúlt évhez mérten magasabb összegű előirányzatok terhére történt meg a kiadások teljesítése, míg az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítése esetében a magasabb összegű kifizetés a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. kibővült termékkörének megnövekedett támogatási igényével indokolható.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-V. hónapjában 29,1 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások az év első öt hónapjában 42,2 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 6,2%-kal maradt el az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékétől. Az eltérés az alacsonyabb mértékű közlekedési szolgáltatói igénylésekre vezethető vissza.

4. **A lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások 2015 első öt hónapjában 45,3 milliárd forintot tettek ki, ami 18,1%-kal alacsonyabb a 2014. év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés legfőbb oka, hogy 2015. február 1-jével a devizahitel-adósok tartozásállományát forintosították, és az árfolyamgát rendszere fokozatosan kivezetésre kerül. További tényezők együttes hatása is befolyásolja a mérleget, úgymint az árfolyam és a referenciahozamok, valamint az egyes konstrukciókat igénybe vevők létszámának változása.
5. **A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra 2015. I-V. hónapban összesen 175,3 milliárd forintot fordítottak, amely a 2014. évi május végi kiadásoktól mindössze 0,4 milliárd forinttal maradt el. Ebből a májusi havi kifizetés 0,5 milliárd forint volt, mivel már áprilisban sor került egyes családi támogatások (családi pótlék, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, anyasági támogatás) májusban esedékes összegének a kifizetésére. Így idén családi pótlékre összesen 136,1 milliárd forintot, gyermekgondozási segélyre 26,4 milliárd forintot, gyermeknevelési támogatásra 5,2 milliárd forintot, anyasági támogatásra pedig 2,5 milliárd forintot fizettek ki. A korhatár alatti ellátásokra 2015. I-V. hónapban a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alapból 61,1 milliárd forintot fordítottak, amely 13,4 milliárd forinttal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában kifizetett összegek. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 27,1 milliárd forintot fordítottak, a szolgálati járandóságra kifizetett összegek pedig 34,0 milliárd forintot tettek ki. A csökkenés döntő részben a korhatár előtti ellátásoknál következett be, tekintettel arra, hogy az érintettek időközben betöltötték a rájuk vonatkozó nyugdíjkorhatárt, így teljes jogú öregségi nyugdíjra lettek jogosultak. (Ezen létszámcsökkenés hatása meghaladta az ellátások januárban végrehajtott emelésének (1,8%) a hatását.) A 2015. I-V. hónapban a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra kifizetett összegek (51,8 milliárd forint) mintegy kétszeresét tették ki az egy évvel korábbi kiadásoknak. E kiadások között jelenik meg idén januártól a járási szociális feladatok ellátása, amely az ápolási díj és az időskorúak járadéka mellett márciustól a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint az újonnan bevezetett egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás forrását is tartalmazza. Ezen ellátásokra az év első öt hónapjában összesen 26,1 milliárd forintot fordítottak. A különféle jogcímen adott térítések 2015. I-V. hónapban 10,4 milliárd forintot tettek ki, amely a tavalyi évi teljesítéstől 0,4 milliárd forinttal maradt el. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 7,4 milliárd forint volt.
6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2015. január-május hónapban 1579,8 milliárd forintot tettek ki, amely 2%-kal elmaradt az előző év azonos időszakában teljesült kiadásoktól (1611,3 milliárd forint). Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 966,9 milliárd forint a személyi juttatásokra, szociális hozzájárulási adóra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg. Ezen időszakban dologi

kiadásokra 481,0 milliárd forintot, beruházásokra pedig 71,0 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.

7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2015. évi első öthavi teljesítése 452,3 milliárd forintot tett ki, amely 5,3%-kal alacsonyabb, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (a 2014. évben 477,8 milliárd forint). Ezen időszak teljesítéséből az alábbi nagyobb tételek emelhetők ki: 96,1 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás és tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések), 44,1 milliárd forint kifizetés az „Autópálya rendelkezésre állási díj” törvénysorról, 38,0 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására, 34,7 milliárd forint kifizetés az FM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” törvénysorról, 16,2 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege, 16,1 milliárd forint kifizetés az NFM "Közúthálózat fenntartás és működtetés" törvénysorról, továbbá 12,6 milliárd forint folyósítása a megváltozott munkaképességűek támogatására.
8. Az év első öt hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 890,3 milliárd forint összegű kifizetés történt, amely 191,0 milliárd forinttal haladta meg a 2014. évi azonos időszak kifizetését. Az uniós kiadási előirányzatokon belül az NSRK sorai 771,6 milliárd forintban teljesültek. A Közlekedés Operatív Program (265,7 milliárd forint), valamint a Környezet és Energia Operatív Program (200,0 milliárd forint) teljesítettek a legjobban az operatív programok közül. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program sorain a 2015. év első öt hónapjában 100,8 milliárd forint összegben teljesült kiadás.
9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-V. havi adatok alapján 59,3 milliárd forint került átutalásra a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. **A Garancia és hozzájárulás a társadalombiztosítási ellátásokhoz** címen az év első öt hónapjában összesen 238,9 milliárd forint támogatás került átutalásra, amely majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alapot illette meg. Az Egészségbiztosítási Alapnak járulék címen átadott pénzeszköz 155,9 milliárd forintot tett ki, amely kismértékben magasabb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél (154,3 milliárd forint). Ez a hozzájárulás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az Egészségbiztosítási Alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére idén május végéig 70,3 milliárd forint támogatásban részesült, szemben az előző év azonos időszaka 143,8 milliárd forintos költségvetési

hozzájárulásával. 2015. január-május hónapban az Egészségbiztosítási Alap kiadásainak támogatására szolgáló pénzeszközátadás 12,5 milliárd forintot tett ki, 33,2 milliárd forinttal elmaradva a tavalyi évi első öthavi összegtől. A fennmaradó részt az alapoknak az igazgatási szerveiknél foglalkoztatottak bérkompenzációjára, valamint a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaikra átutalt költségvetési támogatás tette ki.

11. A **helyi önkormányzatok támogatása** 2015. május végéig összesen 257,2 milliárd forintban teljesült, amely 36,3 milliárd forinttal alacsonyabb az előző év azonos időszakához viszonyítva. A helyi önkormányzatok 2015. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 649,3 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2014. évi támogatástól mintegy 66,6 milliárd forinttal marad el (ennek döntő részét a segélyezési ellátások járási hivatalokhoz történő áttelepítése okozza). A május végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 242,3 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása alcímen 66,6 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 69,1 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 91,3 milliárd forint,
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 15,3 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatására 7,0 milliárd forint, ezen belül:
 - = a működési célú költségvetési támogatás 0,2 milliárd forint,
 - = a felhalmozási célú költségvetési támogatás 4,0 milliárd forint,
 - = az önkormányzati fejezeti tartalék 1,8 milliárd forint,
 - = a vis maior támogatás címről 1,0 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2015. évi kompenzációjára 3,7 milliárd forint;
- további új jogcímekekre 4,2 milliárd forint

kifizetés történt.

12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási tételről a 2015. év első öt hónapjában nem történt kifizetés.

13. A **kamatkiadásokra** 2015. I-V. hónapjában 445,4 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ezen belül a forintban fennálló adósság 297,2 milliárd forint összegű kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 240,2 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 50,8 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkiadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 148,2 milliárd forinttal terhelve 2015. I-V. hónapjában a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (127,2 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 21,0 milliárd forintot tett ki.

A kamatkiadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 9,9%-kal csökkentek.

14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket. A mérlegsorról az év I-V. hónapjában 1,9 milliárd forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron május végéig 1,7 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 0,6 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 1,1 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 27,5 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2015. május végéig 5,7 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 3,3 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák kiadása, amely nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezési ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. A kazah BTA Bank fizetési képtelensége miatt érvényesített állami háttérű Mehib-biztosítás esedékes fizetési kötelezettségeként 1,4 milliárd forint kiadás merült fel. A további kifizetések (1,0 milliárd forint) az ún. lakáskezességekhez kötődő kezességek érvényesítéséből, valamint a takarékbetétekből eredő fizetési kötelezettségekből adódtak. A 2015. évi adatok 25%-kal kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest. Összetétele ugyanakkor az egy évvel korábbi adatokhoz hasonló annyiban, hogy továbbra is a kkv-szektorhoz és a lakáskezességekhez köthető a beváltások döntő része.
17. Az **egyéb kiadások** összege május végéig 40,7 milliárd forint volt. Ez közel 20 milliárd forinttal maradt el a tavalyi év azonos időszakától, melynek fő oka, hogy idén január elsejétől megszűnt az ÁKK Zrt. tranzakciósilleték-fizetési kötelezettsége. A kiadásokon belül a legnagyobb tételt az adósságszolgálati járulékos kiadásokra kifizetett 21,3 milliárd forint jelentette. Ezenfelül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként május végéig 13,1 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíjbefizetésekből származnak.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az év első öt hónapjában teljesített összeg 162,9 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** első öthavi összege 72,8 milliárd forint volt, amelynek jelentős tételeit cégalapítások, illetve tőkeemelés adták (együttesen mintegy 35 milliárd forint). További nagyobb összegű kiadást jelentett a társaságok támogatására fordított 13,2 milliárd forint. Az ingatlanberuházások, -vásárlások kiadásai együttesen 9,7 milliárd forintot tettek ki, ezen belül 6,4 milliárd forint a Nemzeti Eszközkezelő ingatlanvásárlásainak fedezetét biztosította. Az ez évi kiadások 5,2 milliárd forinttal haladták meg az egy évvel korábbit, amely az említett cégalapítások következménye.

II.**ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK****1. Az egyenleg alakulása**

Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi többlete 30,4 milliárd forintot tett ki. Az egyenleg a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap 5,5 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 12,1 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 1,2 milliárd forintos, a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 9,8 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,7 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 0,9 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-V. havi egyenlege az előző év azonos időszakához képest kedvezőbb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 14,7 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A bevételeknél többek között a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási- és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányadából származó bevétel lett magasabb.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 10,6 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start-munkaprogram kiadása, valamint a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap kiadásai teljesültek magasabban az előző év azonos időszakához képest.

III.**A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK
GAZDÁLKODÁSA****NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP****1. Az egyenleg alakulása**

Az alap költségvetése az év első öt hónapját többlettel zárta, melynek összege 9,1 milliárd forint. A bevételek 41,6%-át, a kiadások 41,3%-át tették ki az éves előirányzatnak. Tavaly ugyanezt az időszakot az alap 65,7 milliárd forintos többlettel zárta.

2. A bevételek alakulása

Május végén az alap bevételeinek összege 1259,6 milliárd forintot tett ki, ami az előirányzat 41,6%-ának felel meg. Az előző év ugyanezen időszakában a bevételek összege 1294,3 milliárd forint volt.

A bevételek mintegy 98,9%-át képező szociális hozzájárulási adóból és járulékból 1245,2 milliárd forint származott, ami az éves előirányzat 41,6%-a. Az előző évben 1277,3 milliárd forint volt az ezen a jogcímen képződött bevétel. A két időszak összehasonlításánál figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya a társadalombiztosítás két pénzügyi alapja között, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése 96,3%-ról 85,46%-ra módosult.

Az egyéb járulékok és hozzájárulások összege 4,9 milliárd forint volt, ami 0,4 milliárd forinttal kevesebb, mint egy esztendővel korábban. Ebbe a körbe – csak a meghatározó előirányzatot említve – az egyszerűsített foglalkoztatás utáni befizetés tartozik.

A késedelmi pótlék és bírság összege 4,6 milliárd forintot tett ki, ami az éves előirányzat 38,1%-a. A bázisidőszakban a kérdéses bevétel 1,3 milliárd forinttal több volt.

3. A kiadások alakulása

Az év első öt hónapjában az alap kiadásainak összege 1250,5 milliárd forint volt, ami az előirányzat időarányos részénél valamivel alacsonyabb, 41,3%. Az összehasonlított időszakban 1228,6 milliárd forint volt a teljesítés.

A nyugellátásokra fordított összeg 1244,1 milliárd forint volt, ami az előirányzat 41,4%-ának felel meg. Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedés 23,4 milliárd forintot tett ki. A nyugdíjkiadások tartalmazzák a 2014. évi költségvetési törvényben előírt, a 2014. december 31-ig megállapított ellátásokra vonatkozó 1,8%-os mértékű emelés hatását.

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásaira fordított összeg 3,9 milliárd forint volt, ami az éves előirányzat 36,5%-a. 2014 azonos időszakában 4,4 milliárd forint volt az erre a célra fordított kiadás.

A Nyugdíjbiztosítási Alap egyéb kiadásai az év első öt hónapjában 2,5 milliárd forintot tettek ki, ami az éves előirányzat 36,8%-a, ez az előző év azonos időszakához képest mintegy 1 milliárd forinttal kevesebb.

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap költségvetése az első öt hónapot mintegy 37,9 milliárd forint szufficittel zárta. Egy évvel korábban a költségvetési pozíciója 43,6 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

A bevételek I-V. havi összege 807,7 milliárd forintot tett ki, amely a bevételi főösszeg 42,3%-a. Ez 4,8 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi értéktől.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok öthavi összege 410,1 milliárd forint, a teljesítés időarányos közeli (41,5%) volt. Ez az előző év azonos időszakának értékét 42,9%-kal, 123,2 milliárd forinttal haladta meg.

Az egyéb járulékokból és hozzájárulásokból a tárgyalt időszakban 19,9 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,6 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszak összegét.

Az egészségügyi hozzájárulásból 77,4 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 5,9 milliárd forinttal (8,3%-kal) több az előző év azonos időszakához képest. A teljesítés az időarányos előirányzatot mintegy 10 milliárd forinttal haladta meg.

A bevételek 29,8%-át kitevő költségvetési hozzájárulás I-V. havi összege 241,0 milliárd forint volt, amely az előző évben átadott összegnek 62,7%-a. A teljesítésből 155,9 milliárd forint a járulék címen átvett pénzeszköz, 70,3 milliárd

forint a rokkantsági, rehabilitációs ellátások részbeni fedezetére átvett összeg, a tervezett pénzeszközátvételé pedig 12,5 milliárd forint volt. A fennmaradó részt az egészségügyi feladatok ellátásával kapcsolatos hozzájárulás (2,3 milliárd forint) tette ki.

Az egyéb bevételekből 57,6 milliárd forint keletkezett, amely az előirányzat 44,3%-a, és 8,0 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának bevételeit. Az ide tartozó baleseti adóból 14,1 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 11,0 milliárd forint bevétel származott. A két adónem tekintetében az első öthavi teljesítés mintegy 4 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi értéknél. Az ebben a bevételi csoportban szereplő gyógyszergyártói és -forgalmazói befizetések összege 28,3 milliárd forintot tett ki, amely az előző év azonos időszakát mintegy 3 milliárd forinttal haladta meg.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásai az első öt hónapban 769,9 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 40,3%-a.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 206,6 milliárd forintot fordított, amely a tervezett előirányzat 36,5%-a. A pénzbeli ellátások közül gyermekgondozási díjra 45,5 milliárd forintot, táppénzre 30,6 milliárd forintot fordított az egészségbiztosítás. Az előbbi ellátás 4,5 milliárd forinttal, míg az utóbbi 4,0 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi értékeket.

A legnagyobb kiadási előirányzatot képező gyógyító-megelőző ellátásokra kifizetett I-V. havi összeg 389,2 milliárd forint volt, ez 13,7 milliárd forinttal haladta meg az összehasonlított időszak értékét.

A gyógyszerek támogatására fordított első öthavi összeg 131,4 milliárd forintot tett ki, amely 7,2 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának értékét. A gyógyászati segédeszköz támogatásra fordított kiadás 24,1 milliárd forint, a bázisidőszakhoz viszonyított többlet 1,3 milliárd forint volt.

Az alapkezelő (OEP) I-V. havi működési kiadásai 4,3 milliárd forintot tettek ki, amely 0,3 milliárd forinttal haladta meg a bázisidőszakban az erre a célra felhasznált összeget.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága május végéig 819,1 milliárd forinttal növekedett, amit négy – egymást részben ellensúlyozó – tényező eredményezett. Az első tényező a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – beleértve a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokat – 756,0 milliárd forint értékben, ami főként a költségvetés éves hiányát és részben a devizalejáratokat finanszírozza. A

második tényező a deviza-keresztárfolyamok jelentős változása, ami az állam partnerkockázatát csökkentő mark-to-market betétállományokat növelte 472,9 milliárd forint összegben. A harmadik – előbbiekkal ellentétes hatású – tényező a nettó devizalejárat 267,2 milliárd forint értékben. A negyedik – szintén csökkentő hatású – tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett erősödése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke 142,6 milliárd forinttal csökkent.

Az előzetes adatok szerint május végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2014		2015		Változás	
	záró	%	május	%	Mrd Ft	százalékpont
Forint	14 612,0	61,2	15 368,1	62,2	756,0	1,0
Hitel	623,3	2,6	792,4	3,2	169,1	0,6
Államkötvény	9 989,0	41,8	10 328,9	41,8	339,8	0,0
Lakossági állampapír	2 411,1	10,1	2 765,9	11,2	354,8	1,1
Diszkontkincstárjegy	1 588,6	6,7	1 480,9	6,0	-107,7	-0,7
Deviza	8 957,9	37,5	8 548,1	34,6	-409,8	-2,9
Összesen	23 569,9	98,7	23 916,1	96,8	346,2	-1,9
Egyéb kötelezettségek	311,2	1,3	784,1	3,2	472,9	1,9
Mindösszesen	23 881,1	100,0	24 700,2	100,0	819,1	0,0

A **költségvetés forintadóssága** május végéig 756,0 milliárd forinttal nőtt, és 15 368,1 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban egyrészt a 182,3 milliárd forint értékű, nemzetközi fejlesztési intézetektől projektfinanszírozási célú hitellehívás, másrészt 22,3 milliárd forint értékű, a MÁV-tól történő forinthitel-átvállalás következtében nőtt, a 35,5 milliárd forint törlesztés következtében csökkent, így összességében 169,1 milliárd forinttal növekedett. A központi költségvetés forinthitel állománya május végén 687,7 milliárd forint nemzetközi fejlesztési intézet felé és 104,7 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 59%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 586,9 milliárd forinttal, 14 575,7 milliárd forintra nőtt május végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 340,7 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 354,8 milliárd forintos növekedésének, valamint a diszkontkincstárjegyek 107,7 milliárd forintos csökkenésének a következménye. A nem piaci államkötvények állománya 0,8 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A **lakossági állampapírokon** belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 157,4 milliárd forinttal nőtt, a május végi állomány 1246,4 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 5,4 milliárd forintos növekedés következtében 34,2 milliárd forintra emelkedett május végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*,

valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 16,6 milliárd forinttal, 371,7 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható *Prémium Magyar Államkötvény* és a *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2015. május végén 171,9 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 1099,8 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből május végéig 3,5 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így állománya elérte a 13,8 milliárd forintot. Május végén a lakossági állampapírok állománya 2765,9 milliárd forintot tett ki, ami 354,8 milliárd forint növekedést jelent 2014. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* májusban 310,6 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4578,5 milliárd forintos állampapír-állomány 294,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2014. december végi állománynál. A külföldi állomány 2,1%-a, 94,0 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 97,9%-a, 4484,5 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje május végén 5,10 év volt.

A **központi költségvetés devizaadóssága** május végéig 409,8 milliárd forinttal 8548,1 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 113,6 milliárd forinttal, a MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás következtében 1,1 milliárd forinttal nőtt, a devizaadósság törlesztése ugyanakkor 381,9 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 142,6 milliárd forinttal csökkent, és bruttó módon számítva a teljes adósság 34,6%-át tette ki május végén.

A teljes adósság 26%-át kitevő **devizakötvények** esetében, figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepédesi kötvény 113,6 milliárd forint összegű értékesítését, a 361,1 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 114,8 milliárd forintos árfolyamnyereséget, a devizakötvény-adósság 6431,3 milliárd forintot tett ki május végén, amely a 2014. év végéhez képest 362,3 milliárd forint csökkenést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 8,6%-át tették ki május végén. A vizsgált időszak alatt a külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 1,1 milliárd forint MÁV-tól történő devizahitel-átvállalás, 20,8 milliárd forint törlesztés és 27,9 milliárd forint árfolyamnyereség következtében 47,5 milliárd forinttal csökkent, és 2116,8 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezett fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az ezen jogcímen elhelyezésre kerülő betét azt mutatja, hogy a nem euróban kibocsátott devizakötvények értéke mennyivel növekedett volna az államadósságon belül az eurókötvényekhez

képest, ha nem lett volna átváltva arra. A nem euró devizakötvények és az azokra kötött swapok lejáratakor a swapon elért megtakarítást az állam realizálja, mivel a törlesztés az adósság euró értékének megfelelően alakul. Ezt követően a mark-to-market betétnek a lejárt swapra eső részét az állam visszafizeti a partnernek, annak állománya csökken a megtakarítás nagyságával. (A februári dollárkötvény-lejárat hatására 39,7 milliárd forinttal csökkent az MtM állomány.) Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD, illetve a CHF) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. 2015 első öt hónapjában az egyéb kötelezettségek állománya 472,9 milliárd forinttal nőtt, és május végén 784,1 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek májusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,2-ről 2,5-re emelkedett. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,2-ről 3,9-re nőtt.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 10 bázisponttal csökkent, és 1,39%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó májusi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,46% lett, amely 9 bázisponttal alacsonyabb az áprilisi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 2,24%-ot ért el az utolsó májusi aukción, ami megegyezik az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozammal, az *5 éves kötvény* utolsó májusi aukcióján az átlaghozam 2,88%-ot ért el, ami 1 bázisponttal maradt el az utolsó áprilisi aukción kialakulthoz képest, a *10 éves kötvény* utolsó májusi aukcióján kialakult 3,45%-os átlaghozama azonos az utolsó áprilisi aukción kialakult átlaghozammal.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve a 3, 6 és 12 hónapos lejáraton 11-23 bázisponttal csökkent, a 3 éves lejáraton gyakorlatilag stagnált, míg az 5, 10 és 15 éves lejáraton 4-18 bázisponttal mérséklődött a referenciahozam. A jegybank Monetáris Tanácsa májusban 15 bázisponttal 1,65%-ra csökkentette a jegybanki alapkamat szintjét.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 23 bázisponttal 1,31%-ra, a 6 hónapos hozam 15 bázisponttal 1,29%-ra, a 12 hónapos hozam 11 bázisponttal 1,39%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 1 bázisponttal 2,23%-ra emelkedett, az 5 éves hozam 8 bázisponttal 2,80%-ra, a 10 éves hozam 4 bázisponttal 3,40%-ra, a 15 éves hozam 18 bázisponttal 3,50%-ra csökkent.

